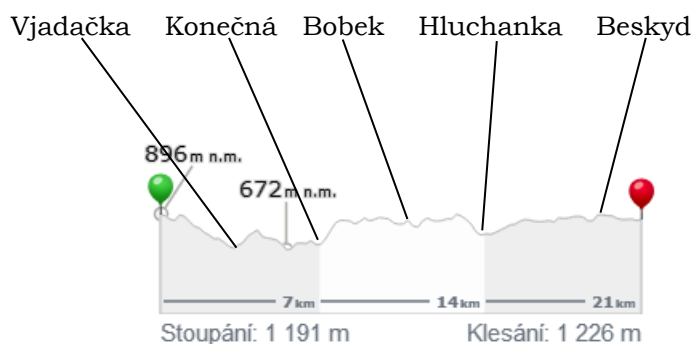

ZADNÍ HORY (červená)

Bílý kříž	905m	0 km
Sůľov	870m	0,5 km
Doroťanka, tur.ch.	700m	3,5 km
Konečná, CZ/SK	711m	6,0 km
Bobek	855m	9,5 km
Hluchanka	762m	13,5 km
Janošec	825m	14,5 km
Kmínek, chata	830m	16,0 km
Nad Kmínkem	855m	16,5 km
Smutníky	850m	18,0 km
Masarykova chata	900m	18,5 km
Bumbálka, BUS	860m	20,0 km

Tyto údaje od Mapy.cz mohou být nepřesné.

START

Bílý kříž

CÍL

Bumbálka

BUS zastávka Bílá, Bumbálka, st.hr.

TURISTICKÉ INFORMACE

Červená hřebenová trasa přes Zadní hory se začíná na okraji osady Bílý kříž, u stromu s plastovými cedulemi rozcestníku **Bílý kříž (905m)**. Vzhledem k odlehlosti místa se sem musíte nechat dovézt autem, nebo vystoupit po některé navazující turistické stezce. Nejbližší je to sem po modré z Ježánků (2km), které se nachází jen 0,5km od Visalaji, po žluté ze slovenského Vrchpredmieru (3km) či po zelené z Morávky od Bebka (4km). Delší je to pak ze Starých Hamer po zelené od rozcestí Černé (10km) nebo po žluté od mostu (10,5km).

Červené značení vede zprvu po úzké asfaltové cestě 0,5km k ukazateli na druhém konci osady. Cesta je obrostlá náletovými stromy, které zahlušily dříve daleké výhledy do okolí. Dokonce ani od panoramatické mapy není vidět vůbec nic. A pak vyjdete u horského **hotelu Sulov**, jenž vzniknul po 2.sv. válce spojením dvou objektů – menší útulny U Daňků a ubytovacího domu Sulov. Na tomto hotelu by se vlastně dala demonstrovat celá historie osady... **Bílý kříž** býval až do konce 19.stol. úplně obyčejnou horskou enklávou, odkud byl však tak nádherný výhled, že s rozvojem turismu lákal čím dál více lidí. Toho se rozhodl využít německý turistický spolek Beskidenverein, který postupně získal dvě stávající chalupy a udělal z nich turistické útulny s pohostinstvím (1894 a 1907). Ani jedna z nich už dnes nestojí. Po 1.sv. válce zbudovali Němci na Bílém kříži úplně nový třípatrový hotel Weisse Kreuz (1904). Češi ovšem neměli roztahující se Němce v lásce. Byli proto rádi, když v září 1927 nejstarší útulna vyhořela a v lednu 1936 shořel i hotel. Němci ale nechtěli přijít o konkurenční výhodu, proto o rok později na základech hotelu Weisse Kreuz postavili nový hranatý Berghotel. Otevřen byl 12.10. 1937 a po adaptaci na apartmánový dům stojí ve stráni pod lesem dodnes. Dřevěná zvonice pod ním je výrazně mladší. Jde o repliku zvonice, jež byla kopií zvonice z poloviny 19.stol., stojící dříve u první německé útulny. Jan Daněk, dlouholetý nájemce staré útulny, si Bílý kříž zamiloval natolik, že si po ukončení nájmu postavil pod cestou soukromý dům (1924). Když krátce nato zemřel, požádala jeho žena Veronika o udělení hostinské a výčepní koncese, čímž vyvolala vlnu nevole jak ze strany Beskidenvereinu, tak u starohamerského zastupitelstva, které navzdory rozmachu turismu považovalo 7 stávajících hostinců a útulen na svém katastru za dostačující. Podnikavá vdova se však nedala odbýt a s pomocí českých turistických spolků koncesi ještě téhož roku (25.7. 1925) získala. Útulna U Daňků se stala prvním českým zařízením na Bílém kříži. Prosperovala, proto Veroničin syn Alois Rolný zainvestoval v roce 1931 do přístavby sálu s verandou. Zároveň se v jejich těsné blízkosti začal stavět dvoupatrový ubytovací dům Sulov manželů Liwových, kteří obchodovali s textilem, ale chtěli si něco „urvat“ i z proudících davů

turistů. Bílý kříž se stal fenoménem. Další hotel, stojící již na slovenské straně hranice, postavil bývalý nájemce německého hotelu Josef Baron za finanční pomoci své bohaté ženy, jež na Bílý kříž přišla původně jen jako turistka. Hotel Baron otevřel 30.4. 1933 a vbrzku k němu přibyla i kamenná kaple sv. Cyrila a Metoděje. Po 2.sv. válce byly objekty Beskidenvereinu, stejně jako Sulov a hotel Baron jakožto německý majetek znárodněny a přejmenovány. O Sulov se postaral p. Rohný, který jej připojil ke své útulně a spravoval tu až do své smrti. V 2.pol. 20.stol se z Bílého kříže stalo proslavené středisko odborářské rekreace se stále naplněnými kapacitami. Rekreatanti provozovali horskou turistiku a lyžovali. Ty časy jsou však v nenávratnu. Travnatou osadu pohlcuje les a poslední výhledy se naskýtají už jen z louky u starého vleku.

Na Bílém kříži stojí kromě hotelů také řádka soukromých domů. Směřují podél silnice dolů, odkud je konečně vidět i slovenská osada Biely Kríž, situovaná na jihovýchodních svazích Sulova (943m). Vlastně jsou tu dva kopce s názvem „Sulov“. Prvně jmenovaný se nachází nad severním okrajem osady, druhý na jihu. V sedle mezi nimi, kam pozvolným klesáním dojdete po turistické značce, visí na stromě rozcestník **Súľov (870m)**. Žlutá značka odtud klesá do 0:50 hod. vzdáleného Vrchpredmieru a zelená pokračuje 8,5km po asfaltce do Starých Hamer. Ostatní šipky ukazují zpět na Bílý kříž. Červená hřebenovka z Mostů u Jablunkova (21km), která se táhne po státní hranici od východu na jihozápad, musí k Bumbálce urazit ještě 19,5km, přičemž nejbližší úsek tímto směrem měří 3km.

Opustíte asfaltku a zabočíte po státní hranici doleva. Ze sedla zahlédnete slovenskou tisícovku Uhorská (1029m). Střední stoupání a zatáčka doleva nad starou dřevěnicí vás přimějí obkroužit Súľov (903m), aniž byste viděli jeho vrchol. Zato Súľov (943m) ještě spatříte. Pak se už pohroužíte do smrkového lesa a širokou stezkou stoupáte do týlu hory. Tam se terén srovnává a zúženým koridorem se přes pás smíšeného lesa vrací k hraničním kamenům. V jejich linii se po hřebeni paralelně táhnou dvě vyšlapané lesní pěšiny. Proč dvě? Zatímco značená stezka středně klesá slovenským vnitrozemím, od hraničních kamenů je líp vidět prudký svah na české straně. Ač jej hustě porůstá les, očividně se tam děje něco zajímavého. Děje se tam **Vlčí skála**. Jedná se o přerušovanou skalní stěnu o délce 300m, tvořenou mrazovými sruby. Shora od stezky není skoro vidět. Musíte slézt do lesa a podél její paty se probíjet až ke dvěma 18m vysokým věžím, abyste si Vlčí skálu mohli řádně prohlédnout. Po stezce se akorát po pár desítkách metrů dostanete k vyšlapané odbočce, kde mezi stromy prosvítá deskovitý skalní převis. Je to vrcholek jedné z těch dvou věží. A jak lze podle železného kruhu poznat, dá se tu i horolezit. Však zde také ve 30.letech 20.stol. pořádal tatranský horolezecký spolek IAMES lezecké kurzy pro veřejnost jako průpravu pro lezení v Tatrách. Mimochodem z vyhlídky na skále je vidět protější kopec Smrkovina (924m), část osady Švarná Hanka na Gruni, vrchlík Lysé hory (1323m) a když se nakloníte, tak i Bílý kříž či vrchlík Smrku (1276m).

Kamenitá lesní stezka pokračuje v mírném až středním sestupu podél hraničních kamenů. Svah po pravé straně postupně přestává být prudký, až se nakonec rozplácne do vršku nad polosamotou Řepové. Byť na českém území stojí jen jedna chalupa, z druhé strany písčité cesty se jich v enklávě Zadky krčí víc. Následně překonáte malé sedýlko, přehoupnete se přes malý zalesněný brdek a vejdete do předsunuté části osady Vjadačka. Z mírně svažité louky s několika domky se otevírá krásný výhled na oblouk zprohýbaných Zadních hor s Bobkem (871m) či Beskydem (900m), končící pyramidou Vysoké (1024m). Dáte se dolů, po rovince širokou stezkou projdete pruh lesa a opět zvolna klesáte loukou. Teď je ovšem nádherně vidět Slovensko. Uhorská (1029m) nalevo má výrazný předvrchol (827m) připomínající háček harpuny, na jehož úbočí se rozkládá osada Za Žiarom. Zprava se táhne Čudácka (827m) a vzadu mezi nimi trčí dílek Javorové (789m).

Středním tempem sklesáte do sedla, odkud jasně vidíte, že stará asfaltka tvořící státní hranici míří přímo na protější kopec. Rozlehlá Vjadačka je jedna z asi 30 částí Bílé, jejíž katastr se táhne celým hřebenem Zadních hor až po Bumbálku. Vznik **obce Bílá** je spojen se správním vývojem území, které před rokem 1100 porůstal hluboký prales, bezpečně oddělující území českého přemyslovského státu od slezského knížectví opolského. K osídlování katastru docházelo od 2.pol. 16.stol. do 18.stol. v době pasekářské a valašské kolonizace, kdy se lesy začaly prosvětlovat prvními usedlostmi. Zatímco pasekářské osídlování Bílé postupovalo ze západu podél toku Ostravice, valašští pastevci slovenské, polské, ukrajinské a rumunské národnosti přicházeli z východu a zaváděli salašnické hospodaření na výše položených horských stráních. Valaši dali oblasti dodnes patrný ráz enkláv luk a pastvin s dřevěnými stavbami a hospodářskými budovami. Toulavý způsob pastvy, kdy zvěř okusovala stromy, ničila náletovou zeleň a rozšiřovala tak travnaté plochy, byl v Beskydech zakázán až v 17.stol., kdy s rozvojem manufakturní výroby začalo v lesích ubývat vhodné přístupné dříví. Hlavním zaměstnáním obyvatel byla vedle pastevectví těžká a nebezpečná práce v lese při těžbě a svážení dříví ručním spouštěním, v zimě na saních, a dopravou potahem nebo při jarním tání plavením za pomoci vody zadržované v nádržích zvaných klauzy. Území bylo vzhledem ke své poloze ideální též pro partyzánský odboj. Významnou změnou prošla obec po výstavbě údolní vodní nádrže Šance, neboť ta v roce 1965 ukončila provoz na hospodářsky významné železniční trati Ostravice – Bílá a odkázala tím rozvoj obce nadále už jen na turistický ruch. V Bílé se dochovalo několik drobných sakrálních památek, v centru dřevěný arcibiskupský lovecký zámeček z počátku 20.stol. a dřevěný kostel sv. Bedřicha z roku 1875, postavený ve skandinávském stylu.

Na horním konci osady Vjadačka se pod lesem nachází oblíbená horská **chata Doroťanka**. Byla postavena za 2.sv. války a původně sloužila Němcům jako celnice mezi okupovaným Protektorátem a Slovenským štátem. Kousek pod ní visí na kandelábru ukazatel **Doroťanka, tur. ch. (700m)**, jehož červený hrot ukazuje 2,5km

na Konečnou, kde stojí další bývalá celnice. Jakmile vystoupáte k chatě, otevře se vám za zády překrásné panorama. Na pozadí se tyčí Súlov (903m), doprava od něj uvidíte Malý Polom (1061m), který přes hrbol Čuboňova (1014m) přechází do protáhlého masivu Uhorské (1029m). V údolí mezi nimi se rozkládá Vrchpredmier, místní část Klokočova. Slovenských osad v úbočí je hned několik – od Dorotanky dolů jsou to Šučíkovci, Dorotiakovci a Zruboňovci.

Červená značka nekráčí přímo na vrchol (757m), ale obchází jej zleva. Asfaltový povrch cesty se vydroluje, až jdete zase po hlině a kamení. Během svého záhy poměrně ostrého stoupání minete odbočku k samoté Dorotanka a do Česka se vrátíte až v zátylku kopce. Odtud je zaprvé hezký pohled do údolí pod Malým Polomem a zadruhé je už vidět Čudácka (827m). Milosrdné značkování vrchol Čudácke opět obchází, tentokrát středním stoupáním zprava. Široká lesní cesta se k hraničním kamenům vrací kousek před enklávou Beskyd, z jejíhož okraje vidno výrazný Bartkův vrch (871m). Po rovině vstoupíte znovu do lesa, mírně klesnete a tu náhle vyjdete na další velké osadě Baraní. Ta leží v plytkém sedýlku a protíná ji přírodní uježděná cesta kopírující státní hranici. Hned zpočátku zaujme vaši pozornost soubor blízkých kopců kolem Bartkova vrchu. Z louky uprostřed je pro změnu hezky vidět slovenská Javorová (789m). Nejhezčí výhledy ovšem přicházejí až po vystoupení na jižní konec Baraního, odkud uvidíte nejen celou lokalitu, ale i zdolanou Čudáckou (827m), Súlov (903m), prakticky celý hřeben Gruně od Smrkoviny (924m) až po Charbuláka, vrchlík Lysé hory (1323m) s vysílačem, hřbet Smrku (1276m) s předvrcholem Malý Smrk (1173m) a hlavu Kněhyně (1257m) s Čertovým mlýnem (1205m).

Lesní cesta obloukem zdolává malý bezejmenný vrchol, klesá do pidi sedýlka a odměňuje vás dílčím výhledem na Gruň a Lysou horu. Pár metrů pod cestou tu na stromě visí také zasklený **sakrální obrázek**. Následným středním stoupáním se dostanete na louku pod druhým vrcholem, odkud již uvidíte známý hraniční přechod Konečná se stejnojmenným vrcholem (865m) v pozadí. Vidět je i jeho soused Bartkův vrch (871m) a na slovenské straně Javorová (789m). Do osady se dostanete dost svižným klesáním.

Přes Konečnou se vine důležitý silniční tah Bílá – Klokočov. Značky kopírují asfaltku a počínají stoupat z dolíku na prostranství s velkou mapou. Zde stojí i altán s nápisem Kysuce, v němž leží vystavena velká **koule**. Ta má zřejmě upozornit na skutečnost, že se kousek za hranici táhne podzemím geologicky odlišný pás horniny, z níž se lokálně vylupují takovéto přírodní kamenné koule.

Pár kroků vzdálený rozcestník **Konečná, CZ/SK (711m)** ukazuje 1,5km po modré do údolí Černé Ostravice, po zelené 2:00 hod. do Predmieru, 7km po červené na Bílý kříž a v neposlední řadě 3,5km na Bobek. Po silnici by se dalo dojít taktéž na bývalou celnici, situovanou 250m směrem do Bílé. Zpevněná cesta, doprovázená červenými piktogramy, uhýbá doleva mezi domy a počíná stoupat k úpatí Konečné (865m). Pod lesem tam stojí jakési opuštěné ubytovací zařízení, z jehož terasy je určitě hezký výhled. Turistická trasa jej však míjí a z louky pod lesem nabízí vlastní panoramata. Jsou hezčí, než co bylo možno vidět dole ze silnice. Spatříte oblouk celé prošlé hřebenovky – Čudáckou (827m) a trojúhelník mladého lesa pod vrcholem Súlova (903m), lesnatou špičku Súlova (943m) v jeho zákrytu, hraniční hřeben Polomky (984m), čupřinku stromů na jinak neviditelné tisícovce Nad Kršlí (1002m) u Malého Polomu (1061m) a mohutný Velký Polom (1067m). Zleva se na Súlov napojuje zalesněná protáhlá Smrkovina (924m) a hřeben Gruně s nejvyšším bodem Kozlena (886m), za ním se vypíná Smrk (1276m), Lysá hora (1323m) a velmi zjemna Travný (1203m).

Cesta se lomí do lesa a ostře stoupajícím kamenitým terénem míří do malé české osady mezi vrcholy Konečná (865m) a Bartkův vrch (871m). Pěšinou se dostanete až na hřeben, který je částečně zalesněný. Z jednoho místa je opět vidět Malý Polom, Polomku i oba Súlovy včetně hranatého apartmánového domu na Bílém kříži. Na slovenské straně kus pod plochým Bartkovým vrchem leží polosamoty Staníkovci a Škorníkovci, jejichž pozemky jsou spojené a vytvářejí rozsáhlou horskou pastvinu s krásnými výhledy. Vzhledem k malé nadmořské výšce nelze spatřit žádné velké detaily, neboť všechny blízké kopce se defakto vzájemně překrývají. V příhraniční Turzovské vrchovině, přesněji v lokalitě Živčáková, je proto asi nejvýraznějším bodem horský poutní kostel Panny Márie Matky Cirkvi s vysokou bílou věží. Ve druhé linii se táhne hřebínek slovenských Javorníků s Čupcem (852m) napravo za Živčákovou, směrem doleva uvidíte vyholenou lokalitu Kamenité (834m) či výrazný Jakubovský vrch (874m). Za nimi se již kostrbatí nezaměnitelná silueta Malé Fatry s rozeklaným Velkým Rozsutcem (1609m) či nejvyšším Velkým Kriváněm (1708m). Z nejvyššího bodu Bartkova vrchu uzříte napravo českou roubenku s výšečovým výhledem na beskydskou Vysokou (1024m) a když ještě kousek popojdete, přes louku u Škorníkovců shlédnete osídlené výběžky Zadních hor v katastru obce Korňa, panorama Turzovské vrchoviny a nevýrazně modelované slovenské Javorníky v okolí kopce s rozhledničkou Luby (911m). Pohled nazpět krátce znova odhalí Malou Fatru a v dálce Velkou Raču (1236m).

Pozvolný sestup po řídce zarostlém okraji pastviny na Bartkově vrchu nabízí polo-panoramata Slovenska z různých úhlů. Příjemná přírodní pěšina pak více obroste stromy, rovinkou mine českou podhřebenovou samotou U Smažáků, odkud lze zahlédnout Smrk (1276m) a vydává se vstříc bezejmennému lesnatému vršku. Ten hravě překoná a širokou rovinkou plnou blátivých kaluží se dostává na kótu 879m nad osadou Slezákovci, z níž ale není krom prosvětleného lučinatého okraje nic vidět. Nato se červená trasa lomí podél hraničních kamenů doprava, středně klesá, míjí chatku se **sakrálním obrázkem** pověšeným na stromě a mezi špičkami smrků na okraji louky spatřuje vrchol Lysé hory (1323m). Následuje mírné a střední stoupání, které vás vyvede z lesa na východním úbočí Bobku (871m). Jde o oblíbený výhledový vrchol s odpočívadlem,

mapou a rozcestníkem **Bobek (855m)**. Roubenky se zvoničkou dokreslují dechberoucí výhledy na nejvyšší vrcholy Beskyd, jimiž jsou Lysá hora (1323m), Smrk (1276m), Kněhyně (1256m) s Čertovým mlýnem (1203m) či Travný (1203m), úchvatný je též hřeben Gruně i vršky v okolí Bílé. Na slovenské straně pak vystupují Kysucké Beskydy, obě části Malé Fatry a Západní Tatry. Podrobná infu vám k tomu dají panoramatické mapy.

Široká stezka klesá bezprostředně od rozcestníku středně dolů do osady Ulčák, odkud již vidno protější kopec. Značka pokračuje přímo na něj, přesněji 3,5km na Hluchanku, kterou od Bobku odděluje protáhlý hřbet Lukavice (898m). Do sedla mezi Bobkem a Lukavicí ústí asfaltka s cyklostezkou, odkud se můžete po zpevněných cestách dostat k jednotlivým domům. Po státní hranici ovšem vede jen vyježděná stezka s přírodním povrchem, středním tempem vystoupávající na zalesněný hřeben. Horní partie Lukavice mírně stoupá a až těsně u vrcholu je výstup krátce výrazný. Ještě před jeho dosažením se však nachází průsek s výhledem. Uvidíte odtud pár domků v lokalitě Korná-Zátoka, kostel na Živčákové, celý rozvětvený masiv Okružlé (802m), pás Javorníků v okolí Turzovky, v dálce Malou Fatru a na severovýchodě Velkou Raču.

Z plochého vrcholu Lukavice už lesní pěšina spěchá do civilizace. Klesání je zprvu mírné. Trasa zde teče okraj louky u jakési kysucké samoty, poté začne klesat svižněji a míjí postranní mýtinu s bezva výhledem na oblouk Zadních hor. Těm dominují Polanky (881m), Korytovo (881m), Beskyd (900m) s malou sjezdovkou a trojvrcholové rozhraní Zadních hor a Vsetínských Beskyd neboli Beskydek (953m), Trojačka (938m) a Čarták (953m), na kterém stojí vysoká štíhlá rozhledna Súkenická. Z lesa vyjdete na okraji Vyšného Kelčova, odkud se dá zkontrolovat sousední bezejmenný kopec a kousek slovenských Javorníků s rozhlednou Luby. Pohodově pak sejdete do obydleného Kelčovského sedla, přes něj vede úzká silnička, spojující Bílou s Nižným Kelčovem, což je místní část Vysoké nad Kysucou. Nad cestou tu mezi čtyřmi vzrostlými stromy stojí **kříž** z roku 1873.

V nejnižším bodě Kelčovského sedla se nachází tyčový rozcestník **Hluchanka (762m)**, podle něhož máte za sebou 13,5km, zatímco 6,5km ještě zbývá. Jinak se tu taky počíná modrá trasa do údolí Velké Smradlavy (2,5km) a dál na Salajku (5,5km). Ze sedla je i vcelku hezký výhled mezi boční výběžky Zadních hor, na Kněhyni (1257m) s Čertovým mlýnem (1206m) nebo na Smrk (1276m) s Malým Smrkem (1174m).

Zpevněná úzká cesta míří podél elektrického vedení mírně do kopce a zalesněným severním úbočím Polanek (881m) se po 1km chůze dostává na osadu Janošec. Tady na hřebeni stojí pár chalup a na návrší u jedné z nich visí cedule **Janošec (825m)**. Další ukazatel vás čeká po 1,5km u turistické chaty, od níž vás dělí pouze bezejmenný kopec, kam hned počnete výrazně stoupat. Uježděná lesní stezka se přes něj přehoupne jako nic, aby za okamžik vyšla na periferii slovenské osady Dybalka, maskované pár stromy, řídce vysázenými na travnaté louce. Opět krátce vstoupíte do lesa, za mírného stoupání dosáhnete další podhřebenové osady, tentokrát české, abyste přes zarostlý okraj louky mohli sledovat trojvrší u Čartáku, Vysokou, horní partie několika kopců v Klokočovské vrchovině, Čertův mlýn, Kněhyni či siluetu Smrku. Mírné klesání do mini sedla s paloukem střídá náhle výrazný stoupák k vrcholu Korytovo (881m), odkud se stejně zoztra klesá do enklávy Kmínek se stejnojmennou turistickou chatou, bazénem o velikosti 20x12m, sjezdovkou, kapličkou a ukazatelem **Kmínek, chata (830m)**.

Kdy byla postavena dnešní **turistická chata Kmínek**, se nikde nepíše. Jisté je jen to, že na jejím místě stávaly prokazatelně dvě samostatné budovy, přičemž jedna byla před pár lety (asi 2009) rozšířena o původní dvorek a ta druhá, orientovaná proti kapličce, zmizela. Jméno dal chatě Jan Kmínek, provozovatel původní turistické útulny Klubu československých turistů, ze které zbylo do současnosti jen stavebně upravené torzo, resp. dřevěná rekreační chatka, situovaná ve svahu pár kroků od kapličky. Co se **kapličky na Kmínku** týče, je to jednoduchá lidová stavba v podobě 2m vysokého pilonu z bílých, vápnem natřených cihel s jehlancovou šindelovou střechou, v jejíž čelní zasklené nise jsou vystaveny dvě netradiční vyřezávané sošky světců a v zadní nekryté nise se nachází svatý obrázek. Vznikla patrně v průběhu 19.stol. Odlesněná samota o několika dřevěných objektech pod názvem Chovanetz je zobrazena již na mapě II.vojenského mapování císaře Františka z let 1836-1852, takže si ji mohli vystavět zdejší obyvatelé, ale důkaz o tom neexistuje. Na fotce z roku 1930 má kaple každopádně již svůj současný vzhled.

Zelený hrot rozcestníku ukazuje 0:50 hod. do Makova, modrý hrot 0:50 hod. do Vyšného Kelčova a ten červený 0,5km do prudkého bezejmenného kopce nad osadou. Značky kopírují zásobovací příjezdovou cestu, jež středně stoupavým tempem obtáčí východní svah a nalevo situovanou špici kopce zdolávají krátkým výšvihem. V něm se také nachází ukazatel **Nad Kmínkem (855m)**. Frekventovaná stezka se vlní lesem podél státní hranice směrem na Smutníky (1,5km) a zpozvedá míjí **chatu Sněžná**, která vznikla rekonstrukcí bývalého rekreačního zařízení Prefy Bohumím v roce 1999. Přes její střechu jsou vidět vzdálená Těšíňočka (919m) s Lysou horou (1323m). Další zavlňení terénu vás přivede k „oknu“ mezi stromy, odkud shlédnete dlouhou brázdou Velké Smradlavy, výrazné dvourší Klín (820m) – Kyčera (834m), Javořinu (832m), kus úbočí Gruně v oblasti Janikuly (832m), Těšíňočku (919m), vrchlík Čupelu (943m), Lysou horou (1323m), Travný (1203m) a Smrk (1276m). Následuje hřebenová osada a z ní rychlý kamenitý sešup, z jehož horní části se přes vymýcený svah otevírá panoramatický výhled na blízké hraniční kopce Dupačka (928m) a Oselná (924m) u Makovského průsmyku, zpoza nichž vykukují Hričovce (1062m) a Čemerka (1052m). Víceméně totéž je pak vidět i dole ze sedla s rozcestníkem **Smutníky (850m)**.

Malé sedýlko Smutníky je východiskem modré trasy na vlak do Makova (1:20 hod.) nebo zelené trasy na bus k soutoku Bílé a Černé Ostravice (6km). Zároveň tudy pokračuje vaše červená hřebenovka z Bílého kříže (18km) na Bumbálku (2km). Nejdřív po široké kamenité stezce pošlapete přímo proti drsnému svahu hory Beskyd (900m), kde se nalézá sjezdovka a horní stanice vleku s úžasným výhledem na Beskydy. K prostorové orientaci tu slouží panoramatická mapa, takže zjistíte, že opět vidíte Smrk, Lysou horu, Travný, Gruň a řádku nižších kopců, vyplňujících meziprostor.

Na samém počátku 19.stol. stálo na holé špičce Beskydu (tehdy zvaného Bezkyd) jen pár usedlostí a vedly tudy pašerácké chodničky z Uher na Moravu. Snad i díky své odlehlosti se šenk Magdaleny Krasulové na Bezkydu stal skrýší všelijakých individuí včetně loupeživé Slotíkovy bandy, s nimiž nakonec začala chodit krást i sama šenkýřka. Trvalo 4 roky, než je četníci pochytali. Zbojníci byli odsouzeni k 10-20 letům těžkého žaláře, ženy dostaly zpravidla 4 roky. O 118 let později se k Bezkydu napřely zraky Klubu československých turistů, který přišel s iniciativou zbudovat právě zde turistickou základnu, jež by otevřela cestu do Zadních hor. Plány na výstavbu **Masarykovy chaty** zhotovil v listopadu 1923 architekt a stavitel Jaro Čermák z Místku a ještě téhož měsíce si Adolf Podroužek, předseda moravskoostravského odboru KČST, zažádal o udělení hostinské a výčepní koncese. Stavět se začalo na jaře roku 1924. Zatímco základní kámen položil moravskoostravský odbor KČST, který ve stejném roce postavil také chaty na Ropičce a na Velkém Polomu, slavnostního otevření dne 28.9. 1924 se zúčastnila hromada lidí, např. iniciátor stavby, národně demokratický poslanec Jaroslav Špaček, řada zástupců veřejného a politického života či představitelé úřadů a nejrůznějších korporací. K nejvýznamnějším hostům patřil přednosta Okresní správy politické v Čadci Dr. Kállay. Masarykova chata měla celkem 3 hostinské místnosti, 10 pokojů a 2 společné noclehárny, což znamená celkem 50 lůžek. Náklady na její stavbu a vybavení činily 430tis.Kč. Chata byla také v mnohém symbolická, neboť ostravský odbor KČST chtěl úzce spolupracovat se slovenskými turisty – chatu postavil na česko-slovenské hranici na rozvodí významných řek Ostravice a Kysuce a nazval ji po prvním československém prezidentovi. Pamětní deska, odlitá ve frýdlantských železárnách, to ostatně potvrzuje nápisem: „Zbudována v pátém roce samostatnosti naší republiky, za I. prezidenta jejího T. G. Masaryka.“ 18.7. 1928 se krátce po poledni vzňala střecha rozhledny, umístěné nevhodně mezi komíny ve střeše turistické chaty. Nájemce objektu Robert Seifert spolu s ubytovanými hosty našťástí stihli požár uhasit, ale proti staviteli Čermákovi se kvůli porušení platných stavebních norem rozběhlo trestní řízení. V roce 1930 zafinancoval frýdlantský odbor KČST částkou 4tis.Kč vytvoření nového dvoulůžkového pokoje a vydal 13 druhů pohlednic s tematikou Beskyd v celkovém nákladu 20 tisíc kusů. V roce 1931 započalo jednání se statkářem L. Těšínským o prodeji pozemků v okolí chaty pro volné používání k lyžování. Zároveň byly Ing. Robertem Srkalem zhotoveny plány na celkovou rekonstrukci chaty. K té došlo mezi lety 1932-1933. V jejím rámci byla odstraněna inkriminovaná rozhledna a místo ní v podkroví zbudován jeden pokoj pro hosty, pokoj pro personál a skladiště. Dále byla vyměněna všechna kamna za stáložárna, upravily se záchody a zavedl telefon. Celkové náklady na modernizaci chaty činily 90tis.Kč. V roce 1933 byla zřízena nová lesní cesta od útulny na Bumbálku a dokončena zpevněná cesta z Makova, která byla mimo zimu sjízdná i pro osobní auta. Chata měla svou početnou klientelu zejména mezi vyznavači zimních sportů, jinak ji vyhledávali spíše milovníci drsné krásy beskydské přírody, kteří netoužili po kontaktu s velkým množstvím jiných turistů. Často sem za výhledy mířily těž školní výlety, takže se tu občas sešlo i více tříd naráz. Ačkoliv byla Masarykova chata od počátku nazírána jako symbol česko-slovenské vzájemnosti a turisté sem jakstakš chodili, návštěvnost bohužel nesplnila původní předpoklady, což moravskoostravský odbor KČST značně finančně zatížilo. Oslava desetiletí existence chaty spjatá se vztyčením sloupu česko-slovenské vzájemnosti, která se konala v neděli 25.6. 1934, pak skončila úplným fiaskem, neboť ze Slovenska nedorazil ani jeden pozvaný politik a turistů jen pár. V roce 1935 mohla chata poskytnout ubytování 35 turistům v 10 pokojích za cenu 7 Kč/noc a dalších 10 postelí bylo v noclehárně za cenu 5-6Kč s otopem. Menu stálo 9Kč a pense 26Kč. Půjdeme-li historií Masarykovy chaty na Bezkydě dál, tak těžká válečná léta překonala celkem v pohodě, ale po roce 1948 začala v područí družstva Vzlet upadat. Osud dřevěné chaty zpečetil požár, kdy 7.3. 1952 vyhořela během hodiny až do základů. Tehdy tu na lyžařském výcviku pobývali studenti těšínského gymnázia, kteří dostali pokyn svítit večer svíčkami, protože došel petrolej (chata totiž nebyla kvůli své odlehlosti elektrifikována). Nezodpovědný zaměstnanec, který dostal za úkol petrolejovou lampu doplnit, do ní však nalil benzín, který se při zapalování vznítil a následně došlo k požáru. Chatu již nebylo možné zachránit. Komise následně odhadla škodu na majetku na 1mil.Kčs. Při požáru sice nikdo nezemřel, ale nájemci chaty, manželé Kadlečkoví z Luhačovic, byli pak dlouho podezřelí ze zlého úmyslu, neboť 7.3. bylo datem narození T.G. Masaryka. Po Masarykově chatě zůstaly jen rozvaliny základové podezdívky se schodištěm, jež můžete vidět přímo na turistické stezce. Provozovatel jedné ze soukromých chat na Beskydu se snažil udržet místo v pietě a každé poledne zvonil na malé zvoničce. Dnes si tu můžete o osudu chaty přečíst na informačním panelu. Narazíte i na dřevěný vyřezávaný **sloup česko-slovenské vzájemnosti**, vztyčený dne 28.9. 2014 u příležitosti 90.výročí otevření chaty.

Dlouhá léta trvalo, než byla kousek pod ruinami Masarykovy chaty postavena v roce 1970 chata nová, na niž se ze zvyku přeneslo jméno chaty původní, ačkoliv s ní jinak nemá nic společného. V letech 2010 a 2014 ji nový majitel zásadním způsobem zrekonstruoval do dnešní podoby a udělal z Beskydu opět oblíbený turistický cíl.

Z vršku kopce krátce středně sestoupáte k parkovišti před turistickou chatou, kde se nachází mapa oblasti s rozcestníkem Masarykova chata (900m). Počíná se tu závěrečný úsek červené trasy dlouhý 1,5km. Úzká lesní asfaltka vás povede prakticky rovinkou po hřebeni, načež značka zhruba v půli vzdálenosti odbočí doleva na uježděnou pěšinu a paralelně se silnicí pokračuje až k hotelu Bumbálka ve stejnojmenném horském sedle. **Hotel Bumbálka** byl postaven v letech 1934-1935 bývalým nájemcem Masarykovy chaty, jablunkovským rodákem Robertem Seifertem. Původní jádro tvoří dřevem obložená budova s kamennou podezdívkou, zbytek jsou novodobé přístavby.

Bumbálka je osada s lyžařským areálem a významný hraniční přechod, který spolu s vedlejším kopcem Trojačka (938m) představuje oblast, v níž se setkávají geomorfologické celky Javorníků, Vsetínských Beskyd a Moravskoslezských Beskyd, potažmo Turzovské vrchoviny, což je označení pro slovenskou příhraniční část MS Beskyd. Zajímavá je zde velká **kamenná koule** umístěná v altánu s nápisem Kysuce, stejná jako na Konečné. Vedle ní na kovové tyči visí cedule **Bumbálka, BUS (860m)**. Červená značka odtud pokračuje po státní hranici pod Lemešnou (8km), zatímco žlutá míří na Mezivodí (3,5km) a k Makovu na Trojačku (0:45 hod.). Zpátky na Bílý kříž by to bylo 20km.